

Sygn. akt: I ACa 1420/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 kwietnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	<i>SSA Alicja Myszkowska</i>
Sędziowie:	<i>SSA Wiesława Kuberska</i> <i>SSA Hanna Rojewska (spr.)</i>
Protokolant:	st. sekr. sądowy Julita Postolska

po rozpoznaniu w dniu 19 kwietnia 2013 r. w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa **W. M.**

przeciwko **Bankowi (...)w Ł.**

o stwierdzenie nieistnienia uchwały, stwierdzenie nieważności uchwały oraz uchylene uchwały

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 18 października 2012 r. sygn. akt II C 1096/10

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od W. M. na rzecz Banku (...)w Ł. kwotę 135 (sto trzydzieści pięć) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.**

Sygn. akt I ACa 1420/12

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 18 października 2012 roku, Sąd Okręgowy w Łodzi oddalił powództwo W. M. przeciwko Bankowi (...)w Ł. o stwierdzenie nieistnienia uchwały w przedmiocie wyboru delegatów na Zebranie Przedstawicieli Banku (...)w Ł., dokonane przez Zebranie II Grupy Członkowskiej Banku Spółdzielczego Rzemiosła w Ł. z dnia 12 maja 2010r. oraz o stwierdzenie nieistnienia uchwały numer (...)Zebrania Przedstawicieli Banku (...)w Ł. z dnia 24 czerwca 2010r. w przedmiocie wyboru członków rady nadzorczej, o stwierdzenie nieważności uchwały w przedmiocie wyboru delegatów na Zebranie Przedstawicieli Banku (...)w Ł., dokonane przez Zebranie Grupy Członkowskiej Banku (...)w Ł. z dnia 12 maja 2010r. oraz o stwierdzenie nieważności uchwały numer(...)Zebrania Przedstawicieli Banku (...)w

Ł. z dnia 24 czerwca 2010 r. w przedmiocie wyboru członków rady nadzorczej, o uchylenie uchwały w przedmiocie wyboru delegatów na Zebranie Przedstawicieli Banku (...)w Ł., dokonane przez Zebranie Grupy Członkowskiej Banku (...)w Ł. z dnia 12 maja 2010r. oraz o uchylenie uchwały numer (...)Zebrania Przedstawicieli Banku Spółdzielczego Rzemiosła w Ł. z dnia 24 czerwca 2010 r. w przedmiocie wyboru członków rady nadzorczej i zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 197 zł. tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd ustalił, że powód jest członkiem Banku (...)od 1976 roku. Nigdy nie zasiadał we władzach Banku. Od wielu lat nie uczestniczy w Zebraniach Grup Członkowskich, brał udział w około trzech takich Zebraniach, przed rokiem 2000.

Pozwany (...) Bank (...) w Ł. od strony organizacyjno- prawnej jest spółdzielnią i z uwagi na wartość funduszy własnych podlega przepisom ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu i bankach zrzeszających. Liczba członków Banku przekracza 480.

Statut, na podstawie którego obecnie działa Bank, został uchwalony w dniu 25 czerwca 2008 roku. Zastrzeżono w nim, że gdy liczba członków przekroczy 100 osób, to Walne Zgromadzenie jest zastąpione przez Zebranie Przedstawicieli, będące najwyższym organem uchwałodawczym (...). Wybranych przedstawicieli nie może być mniej niż 25 osób, a ich wybór dokonywany jest w ramach zebrań poszczególnych grup członkowskich na cztery lata - § 19 Statutu).

W pozwanym Banku (...)co najmniej od kilkunastu lat funkcjonowały dwie Grupy Członkowskie, oznaczone jako I i II, które zwyczajowo były dzielone według porządku alfabetycznego - w pierwszej grupie były osoby i podmioty, których nazwiska i nazwy zaczynały się od litery A do K, a w drugiej osoby i podmioty, których nazwiska i nazwy zaczynały się od litery L do Z. K. przynależności do poszczególnych grup nie zmieniły się od momentu wprowadzenia podziału na Grupy.

Od zmiany Statutu, w roku 2008, klucz podziału na grupy znalazł wyraz w § 39 ust. 1 Statutu, zgodnie z którym o przyporządkowaniu do Grupy Członkowskiej decyduje pierwsza litera nazwiska lub nazwy członka Banku (...), przy czym zarząd jest obowiązany zawiadomić na piśmie każdego członka o przynależności do danej Grupy Członkowskiej.

Zmiana Statutu w 2008r. wynikała z konieczności dostosowania jego zapisów do tzw. statutu wzorcowego, opracowanego przez (...) Bank (...), zrzeszający banki spółdzielcze, w tym pozwanego. Statut wzorcowy zawierał, m.in., wymóg pisemnego powiadamiania członków o przynależności do Grup, z którego nie można było zrezygnować. Modyfikacja wzorcowego statutu mogła mieć miejsce, ale tylko po uzyskaniu zgody (...) Banku (...), a następnie Komisji Nadzoru Finansowego.

Zarząd pozwanego Banku uzyskał zgodę na odstępstwo od statutu wzorcowego tylko w zakresie kryterium podziału na Grupy, ponieważ we wzorcowym statucie podział na Grupy Członkowskie był wg kryterium terytorialnego, a BSRz chciał zachować podział alfabetyczny.

Powód, do 2012r., nigdy nie był zawiadomiony imiennie o Zebraniu swojej Grupy Członkowskiej, ani o przynależności do Grupy, choć zawsze należał do Grupy II.

Co do zasady, mimo zmiany Statutu, Zarząd nie zawiadamiał imiennie członków o przynależności do Grupy.

W każdym roku Zebrania Przedstawicieli poprzedzały Zebrania Grup Członkowskich.

W roku 2010 podczas posiedzenia Rady Nadzorczej Banku (...)w dniu 24 marca 2010, roku Rada Nadzorcza zdecydowała, że Zebrania obu Grup Członkowskich odbędą się w dniu 12 maja 2010 roku, przy czym na godzinę 11.00 wyznaczono Zebranie Grupy I, a na godzinę 13.00 Zebranie Grupy II. Rada Nadzorcza zdecydowała także o wyborze 25 delegatów na Zebranie Przedstawicieli oraz uchwaliła Regulamin Zebrania Grupy Członkowskiej. Zgodnie z Regulaminem o terminach Zebrań Grup Członkowskich zarząd winien zawiadamiać członków przez wywieszenie ogłoszenia na tablicy ogłoszeń w lokalu Banku (...)i lokalach jego palcówek przynajmniej na 7 dni przed datą Zebrania

Grupy, z podaniem miejsca, terminu i porządku obrad. Zebranie Grupy, prawidłowo zwołane, może podejmować ważne uchwały bez względu na liczbę członków obecnych na Zebraniu danej Grupy.

Strona organizacyjna Zebrań Grup Członkowskich należy do zarządu BSRz, który zlecił podjęcie stosownych kroków Wydziałowi Administracyjno -Samorządowemu.

W roku 2010 zostały przygotowane dwa wzory plakatów, informujących o Zebraniach Grup Członkowskich w dniu 12 maja 2010 roku i godzinach zebrań obu Grup. Podano także wyraźnie w treści, wg jakiego klucza odbywa się zaliczenie do każdej z Grup, wyszczególniono porządek obrad z wyborem delegatów włącznie. Przygotowane plakaty zostały wywieszane w widocznych miejscach w siedzibie Banku i w pozostałych placówkach Banku, na tablicach ogłoszeń. Osobami odpowiedzialnymi za wywieszenie plakatów w Oddziałach byli ich kierownicy. W miejscowościach, w których nie ma siedziby Banku ani Oddziału, nie były wywieszane ogłoszenia o terminach Zebrania Grup. Imienne zawiadomienia wystosowano do 36 podmiotów. Wśród zawiadomionych w taki sposób byli aktualni i byli członkowie Rady Nadzorczej, pracownicy Banku (w tym : A. D. - były członek Rady Nadzorczej (RN), B. E. pracownik Banku, D. M. - pracownik Banku, B. G. - były przewodniczący RN, P. G. - były członek RN, J. K. (1) - były członek RN, K. H. - pracownik, J. K. (2) - były członek RN, M. K. (1) - pracownik Banku, K. M. -były członek RN, M. K. (2) - pracownik Banku, B. M. - pracownik Banku, W. M. - były członek RN, T. P. - były członek RN, M. R. - były członek RN, W. R. - pracownik Banku, K. S. (1) - obecny członek RN, ówczesny członek Banku, K. S. (2) - pracownik Banku, H. W. (1) - obecny członek RN i były członek RN, B. W. - pracownik Banku), jak również członkowie Banku, nie zatrudnieni ale aktywnie uczestniczący w jego życiu, a także uczestniczący w dotychczas zwoływanych zebraniach, których władze Banku w taki sposób chciały uhonorować. Pisemne zawiadomienia o terminach Zebrania Grup były podpisywane przez dwóch członków zarządu. Dodatkowo pracownicy Banku, mający kontakt z klientami - członkami, mogli ustnie informować członków, pojawiających się w siedzibie Banku i jego Oddziałach, o terminie Zebrań Grup Członkowskich, co też czynili, zwracając uwagę na różne godziny Zebrań każdej z Grup. Takie sugestie otrzymali od swoich przełożonych. Pisemne powiadomienia otrzymali m.in. P. Ś. i T. J..

Powód nie został imiennie zawiadomiony o Zebraniu II Grupy Członkowskiej w 2010r., sam nie podjął starań celem uzyskania informacji na temat terminu Zebrania.

Zebrania obu Grup Członkowskich odbyły się w wyznaczonym terminie. W II Grupie obrady prowadził, jako przewodniczący, B. G. (będący przewodniczącym Rady Nadzorczej), w Grupie I obrady tylko otwierał. Oba zebrania odbyły się zgodnie z porządkiem obrad, o którym informowały plakaty. W toku obrad członkowie wysłuchali sprawozdań Zarządu i Rady Nadzorczej oraz dokonali wyboru delegatów.

Pracownicy Banku, uczestniczący w Zebraniach, zostali na ten czas zwolnieni przez prezesa z obowiązków służbowych, który wskazywał pracowników mających uczestniczyć w Zebraniach. Ponieważ Zebrania odbywały się w godzinach pracy Banku, więc musiał zawsze zostać ktoś do obsługi klientów. Kierownik Punktu Kasowego Nr(...) w Ł., Pani G. G., będąca jednocześnie członkiem pozwanego Banku, nie uczestniczyła w Zebraniu Grupy w 2010r., ani w latach poprzednich, gdyż, pracując w dwuosobowej placówce, musiałaby zorganizować dla siebie zastępstwo na ten czas. Bank pracuje na dwie zmiany : pierwsza od godziny 7.45 do 15.30, a druga od godziny 11.00 do 18.30. Pracownicy Banku mogą się między sobą zamieniać na zmiany. Bank zatrudnia 54 osoby, z których około 45 jest członkami Banku. Nie było takiego przypadku, aby pracownik, który był członkiem Banku i chciał uczestniczyć w Zebraniu, nie mógł pójść, gdyż musiał w tym czasie pracować.

W Zebraniu I Grupy Członkowskiej udział wzięło 18 członków (I. O., przynależąca do II Grupy, była obecna na Zebraniu swojej Grupy, ale omyłkowo wpisała się również na listę obecności w Grupie I), a w Zebraniu II Grupy Członkowskiej 21 osób, na obu Zebraniach wybrano 25 delegatów. Nikt z obecnych w toku obrad nie kwestionował prawidłowości zwołania Zebrania, podziału na Grupy, nikt nie podniósł zarzutu braku informacji o przynależności do Grupy. Nie było przeszkód, aby osoba przynależąca do jednej Grupy, uczestniczyła w Zebraniu drugiej Grupy, jeśli omyłkowo na nie przyszła.

Zdarzało się, że członkowie Banku zgłaszali pretensje, że nie zostali powiadomieni o Zebraniach Grup Członkowskich. Również po Zebraniach w dniu 12 maja 2010 roku były telefoniczne zastrzeżenia od osób, które twierdziły, że nie wiedziały, kiedy miał miejsce termin odbycia Zebrań Grup Członkowskich, ani że te Zebrania w ogóle się odbyły, jak również do której Grupy przynależą. Informacje o rozmowach z niezadowolonymi osobami były przekazywane prezesowi zarządu.

Zebranie Przedstawicieli odbyło się w dniu 24 czerwca 2010 roku Wszyscy wybrani przedstawiciele zostali zawiadomieni imiennie o terminie, miejscu i porządku obrad, zaplanowanym na Zebranie. Do zawiadomień załączono przygotowane projekty uchwał i załączono niezbędne materiały dotyczące sytuacji ekonomicznej Banku. Te same informacje zawierały pisemne ogłoszenia o Zebraniu, zamieszczone w siedzibie BSRz i jego Oddziałach. Dodatkowo zaproszenia na piśmie wystosowano do Związku Rewizyjnego Banków (...)(...), Zarządu Krajowej Rady Spółdzielczej, (...) Banku (...) S.A.

W Zebraniu Przedstawicieli w dniu 24 czerwca 2010 roku uczestniczyły 23 osoby, zapewniając quorum. W Zebraniu udział wzięli także członkowie zarządu i Rady Nadzorczej. Zebranie otworzył B. G., został wybrany przewodniczący (K. S. (2)), sekretarz (R. K.), prezydium, komisja mandatowa i wnioskowa. Wybrany przewodniczący poprowadził obrady, w trakcie których podjęto szereg uchwał, w tym uchwałę Nr(...)w sprawie wyboru członków Rady Nadzorczej.

Nikt z obecnych na Zebraniu Przedstawicieli nie kwestionował prawidłowości zwołania Zebrania, nie nawiązywał do Zebrań Grup Członkowskich, nie kwestionował prawidłowości wyboru delegatów.

O Zebraniach Grup Członkowskich i Zebraniu Przedstawicieli powód dowiedział się od P. Ś. w sierpniu 2010 roku, w toku obrad Rady Nadzorczej Spółdzielni (...), której obaj są członkami. W 2010 roku nie uczestniczył w Zebraniu żadnej z Grup Członkowskich pozwanego Banku, ponieważ nie wiedział o terminie Zebrania tych Grup. Nie wiedział, że Zebrania obu Grup odbyły się tego samego dnia, ani nie znał porządku obrad. Nie zapoznawał się z plakatami informującymi o terminie Zebrań i porządku obrad. W Oddziale Banku przy ul. (...) w Ł. powód bywa średnio raz w miesiącu. Nikt z pracowników Oddziału nie powiedział mu o Zebraniu w maju 2010 r. O Zebraniach Grup, które odbyły się w latach poprzednich, W. M. też nie wiedział. Nie miał również wiedzy o Zebraniu Przedstawicieli, o odbyciu którego dowiedział się dopiero od P. Ś. na Radzie Spółdzielni (...)

Powód zaskarżył sporne uchwały, ponieważ na delegatów zostały wybrane osoby w ogóle mu nie znane. Nie zna przebiegu wyboru delegatów, gdyż nie uczestniczył w Zebraniu Grupy. W roku 2012, po raz pierwszy, otrzymał pisemne powiadomienie o przynależności do Grupy Członkowskiej. Było to w maju lub czerwcu 2012 roku. Nie wie czy i kiedy odbyło się Zebranie Grupy w 2012 roku. Nie interesował się terminem Zebrania, nie czytał plakatów. W 2011 roku również nie był obecny na Zebraniu Grupy.

Frekwencja na Zebraniach Grup Członkowskich nigdy nie była duża - w roku 2009 w I Grupie Członkowskiej brało udział 12 osób, w II Grupie - 8 osób, w roku 2008 w I Grupie Członkowskiej brało udział 13 osób, w II Grupie - 12 osób, w roku 2007 w I Grupie Członkowskiej brało udział 11 osób, w II Grupie - 9 osób, w roku 2006 w I Grupie Członkowskiej brało udział 30 osób, w II Grupie - 17 osób, w roku 2005 w I Grupie Członkowskiej brało udział 13 osób, w II Grupie - 5 osób, w roku 2004 w I Grupie Członkowskiej brało udział 14 osób, w II Grupie - 12 osób, w roku 2003 w I Grupie Członkowskiej brało udział 12 osób, w II Grupie - 15 osób, w roku 2002 w I Grupie Członkowskiej brało udział 27 osób, w II Grupie -23 osoby, w roku 2001 w I Grupie Członkowskiej brało udział 11 osób, w II Grupie - 11 osób, w roku 2000 w I Grupie Członkowskiej brało udział 11 osób, w II Grupie - 10 osób.

Już od kilku lat bardzo niewielu członków przychodziło na Zebrania Grup. Jest małe zainteresowanie Bankiem wśród członków. Tylko ci spośród członków, którzy biorą kredyty bardziej interesują się bieżącą działalnością Banku. W ostatnich latach trudno było nawet zebrać quorum, aby móc prowadzić Zebrania i wybrać delegatów, dlatego zarząd zmniejszył liczbę delegatów z 40 do 25.

W dniach 30 marca 2010r. i 11 maja 2010r. miały miejsce dwa napady na Oddział Nr (...), mieszczący się przy ul (...) w Ł.. Do napadu w dniu 11 maja 2010 r. doszło ok. 16.00 godziny. Placówka w tym dniu powinna być czynna do 18.30, jednak po napadzie Oddział został zamknięty na czas wykonywania czynności operacyjnych przez Policję. Natomiast przed wejściem do placówki stali pracownicy Banku, którzy przyjechali z Centrali, aby zastąpić pracownice Oddziału i oni mogli udzielać informacji potencjalnym klientom. System bankowy działał, ale klienci, przez czas czynności operacyjnych, nie byli obsługiwani i nie mogli wejść do środka, żeby nie zatrzeć śladów.

W okresie od 4 do 28 października 2010 roku Krajowy Związek Rewizyjny Banków (...)w W. przeprowadził lustrację pozwanego Banku i we wnioskach polustracyjnych polecił doprecyzować § 39 pkt.1 Statutu, dotyczący sposobu powiadamiania członków Banku o przynależności do danej Grupy Członkowskiej w taki sposób, aby usunąć istniejące wątpliwości.

Lustrację pozwanego Banku przeprowadzała Delegatura Krajowego Związku Rewizyjnego Banków (...)w W., a zalecenia i wystąpienie polustracyjne zostały sformułowane przez dyrektora Delegatury Z. Z. (1), który nadzorował lustrację. Czynności lustracyjne wykonywały A. Ł. i H. W. (2), które sporządziły protokół lustracyjny. W toku lustracji lustratorzy stwierdzili brak dokumentacji związanej z powiadamianiem poszczególnych członków o przynależności do Grup Członkowskich, do czego Zarząd był zobowiązany, zgodnie z par.39 ust.1 Statutu. Dokumentem świadczącym o zorganizowaniu Zebrań Grup była faktura za wykonanie plakatów na Zabrania w łącznej ilości 12 sztuk (po 6 na każde Zebranie).

Dyrektor Z. Z. nie miał zastrzeżeń do treści paragrafu 39 ustęp 1 Statutu pozwanego Banku, aczkolwiek zachodziła wątpliwość co do jego interpretacji, mianowicie, czy stosowana przez Bank forma powiadania członków przez wywieszenie na tablicy ogłoszeń pisemnego plakatu, spełniała wymóg pisemnego powiadomienia każdego członka, toteż zostało wydane zalecenie, aby doprecyzować paragraf 39 Statutu, przez wskazanie, czy powiadomienie ma nastąpić indywidualnie w piśmie adresowanym do każdego członka indywidualnie, czy też wystarczy wywieszenie pisemnej informacji na tablicy ogłoszeń. Bank zobowiązał się poddać zmianę par.39 Statutu pod głosowanie na najbliższym Walnym Zgromadzeniu.

Zalecenia polustracyjne z 2010 roku zostały wykonane poprzez doprecyzowanie paragrafu 39 ustęp 1 Statutu, w drodze uchwały Walnego Zgromadzenia, w ten sposób, że każdy członek Banku jest zawiadamiany o przynależności do Grupy na piśmie listem poleconym, za potwierdzeniem odbioru. W roku 2012 Bank przesłał pisemne listowne powiadomienia do wszystkich członków.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym oraz po dokonaniu oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, Sąd uznał powództwo W. M. za niezasadne.

Na wstępie stwierdził, że powód ostatecznie wnosi o ustalenie nieistnienia uchwały w przedmiocie wyboru delegatów na Zebranie Przedstawicieli Banku Spółdzielczego Rzemiosła w Ł., dokonane przez Zebranie II Grupy Członkowskiej w dniu 12 maja 2010 roku, oraz uchwały nr (...), podjętej przez Zebranie Przedstawicieli Banku (...)w Ł., w dniu 24 czerwca 2010 roku, w przedmiocie wyboru członków Rady Nadzorczej, jak i stwierdzenie nieważności powyższych uchwał, jak i uchylenie ich jako niezgodnych z przepisami prawa i postanowieniami Statutu.

W ocenie Sądu tak zgłoszone żądania w żadnym razie nie mogą być rozpatrywane jako żądania alternatywne. W razie zgłoszenia żądania alternatywnego, które występuje głównie przy zobowiązaniach przemiennych, sąd musi orzec o wszystkich świadczeniach, pozostawiając pozwanemu prawo wyboru, które z nich zechce wykonać. Taka sytuacja w żadnej mierze nie zachodzi w niniejszej sprawie, a żądania powoda stanowią niezależne od siebie, samodzielne roszczenia.

Następnie podniósł, że pozwany Bank, jako bank spółdzielczy, działa w oparciu o przepisy ustawy z dnia 16 września 1982 roku Prawo spółdzielcze (t. jedn. Dz. U z 2003 Nr 188 poz.1848 ze zm.) oraz ustawy z dnia 7 grudnia 2000 roku o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu i bankach zrzeszających (DZ. U. 119,poz.1252 ze zm.).

Obie powołane ustawy w sposób ramowy i generalny określają zasady działania banków spółdzielczych, kształtują ich strukturę organizacyjną i kompetencje poszczególnych organów, a dodatkowo prawo spółdzielcze odsyła, w szeregu przepisach, do szczegółowych postanowień statutów, w oparciu o które spółdzielnie także działają.

Z przepisu art. 42 Prawa spółdzielczego, w brzmieniu nadanym nowelą z dnia 3 czerwca 2005 roku (Dz. U. Nr 122 poz.1024) wynika, że w zależności od charakteru uchwały służą trzy odrębne roszczenia: o stwierdzenie nieistnienia uchwały walnego zgromadzenia, o stwierdzenie nieważności uchwały jako sprzecznej z ustawą oraz o uchylenie uchwały jako sprzecznej z postanowieniami statutu bądź dobrymi obyczajami lub godzącej w interesy spółdzielni albo mającej na celu pokrzywdzenie jej członka.

Odwołując się do wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 7 stycznia 2009 roku, wydanego w sprawie o sygn. akt I ACa 681/2008 (LexPolonica nr 2038071), Sąd Okręgowy stwierdził, że powództwo o uchylenie uchwały, przewidziane w § 3 przepisu art. 42 Prawa spółdzielczego, ma zastosowanie do tych wypadków sprzeczności uchwały z postanowieniami statutu, które nie są jednocześnie sprzecznością uchwały z przepisami prawa. Jeżeli natomiast uchwała jest sprzeczna z ustawą, zastosowanie ma powództwo o ustalenie nieważności uchwały. Podstawą jego wniesienia nie jest wówczas art. 42 Prawa spółdzielczego, lecz art. 189 k.p.c.

Więcej trudności może natomiast rodzić ocena rodzaju powództwa, jakie powinno zostać wniesione w wypadku sprzeczności uchwały z postanowieniami statutu. Wśród regulacji statutowej znajdują się bowiem takie postanowienia, które są jednocześnie przedmiotem regulacji prawnej, przede wszystkim wśród przepisów prawa spółdzielczego. W takim wypadku zachodzi kumulacja podstaw obu rodzajów powództw, która polega na jednoczesnej sprzeczności uchwały z prawem i statutem.

Analizując zarzuty powoda Sąd podkreślił, że dotyczą one nieprawidłowego trybu podjęcia uchwał, związanego z naruszeniem postanowień Statutu pozwanego Banku, a mianowicie § 39 ust. 1.

Zdaniem Sądu uregulowania Statutu, zawarte w § 39 nie są powtórzeniem wymogów ustawowych, ale zawierają samodzielne, szczegółowe regulacje związane ze sposobem organizacji Zebrań Grup Członkowskich. Ich naruszenie nie jest więc naruszeniem przepisów ustawowych, dającym możliwość wywiedzenia żądania ustalenia nieważności uchwał. W ocenie Sądu nie ma żadnych podstaw do przyjęcia wniosku o bezwzględnej nieważności skarżonych uchwał, mimo powoływania się przez powoda na naruszenie przepisów Prawa spółdzielczego, bowiem okoliczności takie nie zostały dowiedzione. Pozostaje więc ocena przestrzegania Statutu poprzez pryzmat przepisu art. 42 § 3 i § 6 Prawa spółdzielczego i żądanie uchylenia uchwał. W tym zakresie Sąd odwołał się do poglądu Sądu Apelacyjnego w Łodzi, wyrażonego w podobnej sprawie o sygn. akt I ACa 473/11, na kanwie rozpoznania apelacji powódki S. P., jak również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 czerwca 2012r. w sprawie II CSK 666/11 oddalającym skargę kasacyjną powódki S. P..

Dodatkowo Sąd wskazał, iż przepis art. 42 § 6 ustawy Prawo spółdzielcze, poprzez określenie terminu do zaskarżenia uchwały, stwarza jednocześnie prekluzję do powoływania podstaw zaskarżenia, a zatem po upływie wskazanego w nim terminu wykluczone jest powoływanie dalszych podstaw uzasadniających uchylenie uchwały. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 19 lutego 2004r. w sprawie I ACa 1297/03, publ. OSA 2004/12/46). Z powyższych względów Sąd pominął zarzuty zgłoszone przez powoda w toku procesu, niezależnie od tego, że były one chybione.

Skoro zatem powód wywiódł swoje żądania z naruszenia przez pozwany Bank postanowień § 39 Statutu, odnoszących się do sposobu zwoływania Zebrań Grup Członkowskich, mógłby domagać się jedynie uchylenia uchwał podjętych przez Zebrania Grup Członkowskich, które są organem spółdzielni. Ich kompetencją, przewidzianą w przepisach prawa spółdzielczego, poza kompetencjami opiniodawczymi jest wybieranie i odwoływanie przedstawicieli. Zdaniem Sądu zarzuty powoda nie zasługują jednak na uwzględnienie.

Jeśli chodzi o sposób zwołania i procedowania Zebrania Przedstawicieli to nie zostały naruszone żadne przepisy - ani prawa spółdzielczego, ani Statutu, a podjęte uchwały nie zawierają żadnych wad formalnoprawnych, mogących rzutować na ich ważność. Zebranie Przedstawicieli podjęło zaskarżoną uchwałę w ramach swoich kompetencji.

Powód zresztą koncentruje się na etapie wcześniejszym toteż szczegółowe rozważania dotyczące przebiegu Zebrania Przedstawicieli i podjętych uchwał są – zdaniem Sądu I instancji - zbędne, gdyż przez stronę powodową nie kwestionowane.

Sąd Okręgowy przede wszystkim zauważył, że powód jest członkiem Banku od kilkadziesiąt lat, zaś podział członków na dwie grupy, wg niezmiennych kryteriów, funkcjonował przynajmniej lat kilkanaście. W przypadku powoda, jak również innych członków Banku, kwestia przynależności do danej Grupy nie powinna budzić żadnych wątpliwości, zważywszy, że kryteria podziału nie zmieniły się od momentu jego wprowadzenia. Jest bowiem okolicznością bezsporną że w pozwanym BSRz funkcjonowały dwie Grupy Członkowskie, przy czym do I grupy należały osoby lub podmioty z nazwiskami lub nazwami zaczynającymi się w przedziale A - K, zaś II grupę stanowili członkowie zaliczani do kategorii (...).

Zmiana Statutu spowodowała wprowadzenie do treści § 39 kryterium podziału na grupy, sankcjonującego podział istniejący w praktyce od lat. Jest poza sporem, że od zmiany Statutu w roku 2008, zarząd nie wystosował do każdego z członków imiennej, pisemnej informacji o przynależności do Grupy Członkowskiej, uznając, że obowiązek wynikający z § 39 Statutu został spełniony poprzez zamieszczenie pisemnego ogłoszenia w siedzibie Banku i jego Oddziałów. Precyzyjna informacja co do przynależności do Grupy, była zawarta w ogłoszeniu o terminie Zebrania Grup Członkowskich i w ocenie Sądu może być to uznane za wymaganą formę pisemną.

Powód natomiast, będąc, chcąc uczestniczyć w ich pracach, powinien był, tak jak i wszyscy pozostali członkowie pozwanego Banku, zapoznać się z treścią pisemnego ogłoszenia o terminie Zebrania Grup Członkowskich, w którym była również zamieszczona stosowna pisemna informacja o tym kto, do której Grupy przynależy. Jako członek spółdzielni powód powinien znać postanowienia Statutu i istniejącą wieloletnią praktykę i wiedzieć, w jakim czasie należy spodziewać się zwołania Zebrania Grup Członkowskich, a następnie Zebrania Przedstawicieli i dążyć do uzyskania bliższych informacji co do czasu i miejsca odbycia się tych Zebrań.

Sąd za nieuprawnione uznał stanowisko powoda, że oczekiwał on na imienne i osobiste zawiadomienia w tym przedmiocie, skoro Statut pozwanego Banku nie przewidywał takiego sposobu powiadamiania o terminie Zebrania Grup. Par.39 ust.4 Statutu jednoznacznie stanowi, że o terminie Zebrania Grupy Członkowskiej Zarząd zawiadamia członków przez wywieszenie ogłoszenia, najpóźniej na 7 dni przed terminem Zebrania w lokalu Banku (...) i w miejscach powszechnie wykorzystywanych do zamieszczania ogłoszeń na terenie miejsca zamieszkania członków, którzy są uprawnieni do udziału w Zebraniu.

Statut pozwanego BSRz nie precyzuje co należy rozumieć przez miejsce „powszechnie wykorzystywanie do zamieszczania ogłoszeń”, a nie istnieją przepisy prawne, które regulowałyby te kwestie w sposób powszechnie obowiązujący, wskazując kto, w jakich sprawach i w jakim trybie miałby dokonywać obwieszczeń skierowanych do określonej kategorii podmiotów. Dalej Sąd podniósł, że użyte w par. 39 ust. 1 stwierdzenie, że zarząd jest obowiązany zawiadomić każdego członka o przynależności do danej Grupy Członkowskiej na piśmie nie oznacza, że powinien do każdego członka wysłać, na jego adres miejsca zamieszkania, stosowną korespondencję. Statut pozwanej spółdzielni, w par. 21 pkt 6, regulując kwestię zawiadamiania członków uprawnionych do udziału w Walnym Zgromadzeniu o terminie zwołania tego gremium, wyraźnie stanowi, że mają oni być powiadomieni pisemnie, za potwierdzeniem odbioru lub listem poleconym. Gdyby wołą pozwanego Banku było, aby wszelkie zawiadomienia doręczane były członkom osobiście, na adres miejsca zamieszkania, to niewątpliwie takie regulacje znalazłyby się również w przepisach Statutu, odnoszących się do kwestii związanych ze zwołaniem Zebrań Grup Członkowskich. Skoro w par 21 i 39 Statutu występują odrębne uregulowania dotyczące zawiadomień (tj. pisemnie listem poleconym lub za potwierdzeniem odbioru), a w par.39 jest mowa jedynie o zawiadamianiu pisemnym, to oznacza, że w pozwanej spółdzielni funkcjonują dwa tryby pisemnego powiadamiania, stosowane w odmiennych sytuacjach.

Jest okolicznością bezsporną, że ogłoszenia takie zostały wywieszone w głównej siedzibie Banku oraz w placówkach wszystkich jego Oddziałów. Obiektywnie nie było więc żadnych przeszkód, aby powód mógł zapoznać się z treścią tychże ogłoszeń, wymagało to jednak dołożenia przez niego, tak jak i przez każdego innego członka pozwanego Banku,

zainteresowanego „życiem” Banku, minimum staranności w realizacji swoich praw i obowiązków, jako jego członka. Natomiast nadinterpretacją obowiązków organów Banku było oczekiwanie powoda i formułowanie zarzutów, że przed corocznym Zebraniem Grup Członkowskich każdy z członków Banku winien dostać imienne zawiadomienie o terminie i miejscu obrad. Takiego obowiązku Statut nie przewiduje, nakładając jedynie - dochowany przez pozwanego Bank - obowiązek wywieszenia ogłoszenia. Powód mieszka na terenie Ł., a tu znajduje się nie tylko siedziba Banku, ale także istnieje szereg palcówek Banku, w których stosowne ogłoszenia zostały wywieszone. Usprawiedliwione jest zaniechanie wywieszania ogłoszeń w urzędach gmin ościennych, bo tablice ogłoszeń, które tam się znajdują nie są przeznaczone do tych celów. Bank winien dopracować procedury zawiadamiania członków mieszkających poza Ł.. Nie jest to jednak okoliczność rzutużąca – zdaniem Sądu - na treść rozstrzygnięcia.

Bez znaczenia, w ocenie Sądu, pozostaje okoliczność, że placówka Banku przy ul. (...) w Ł., była czasowo wyłączona z obsługi klientów w dniu 11 maja 2010 roku, w związku z napadem rabunkowym. Nie wpłynęło to w żaden sposób na możliwość ustalenia terminu Zebrania Grup Członkowskich.

Gdyby jednak przyjąć, że ta forma zawiadomienia o przynależności do Grupy nie spełniała wymogu powiadomienia każdego członka o przynależności, albowiem w istocie, brak jest dowodów na to, że każdy członek pozwanego Banku zapoznał się z treścią ogłoszenia, to podstawę powództwa o uchylenie uchwały może stanowić naruszenie postanowień statutu, mające wpływ na treść uchwały organów spółdzielni. Przeprowadzenie głosowania w sposób niezgodny z postanowieniami statutu mogłoby zatem usprawiedliwiać uchylenie podjętej w takim głosowaniu uchwały tylko wówczas, gdyby wykazano, a co najmniej uprawdopodobniono w sposób przekonujący, że w razie zarządzenia głosowania w sposób zgodny ze statutem, jego wynik byłby inny w sensie korzystnym dla skarżącego.

W ocenie Sądu uprawione jest wnioskowanie, iż niska frekwencja na Zebraniach Grup w maju 2010r., była spowodowana brakiem zainteresowania członków udziałem w Zebraniach Grup, ewentualnie brakiem wiedzy o terminie Zebrań (a w tym zakresie postanowienia Statutu nie zostały w żaden sposób naruszone, gdyż par. 39 Statutu stanowi, że o terminie Zebrania Grupy, zarząd zawiadamia członków przez wywieszenie ogłoszenia, co zostało wykonane), nie zaś niewiedzą powoda, i innych członków Banku, o przynależności do jednej z dwóch Grup Członkowskich, toteż stwierdzona wadliwość pozostawała bez wpływu na treść zaskarżonych uchwał i nie naruszała chronionych praw członka w zakresie możliwości podjęcia obrony jego interesów, odzwierciedlała istotną wolę zarówno Zebrania Grupy, jak i następnie Zebrania Przedstawicieli i brak byłoby usprawiedliwionych podstaw do uchylenia spornych uchwał.

Jako niezasadny Sąd ocenił również zarzut związany z zawiadomieniem wybranych 36 osób o Zebraniach Grup Członkowskich. W tym zakresie Bank zrobił więcej niż powinien, chcąc uhonorować osoby związane z Bankiem - wieloletnich działaczy, byłych prezesów, członków Rady Nadzorczej lub członków Banku, wykazujących od lat bieżące zainteresowanie jego działalnością. Z tej okoliczności powód nie może wywodzić żadnych korzystnych dla siebie skutków.

W ocenie Sądu z faktu, że strona pozwana, w stosunku do niektórych osób, zastosowała specjalny sposób powiadamiania, nie można wywodzić, że takie same zasady powinny być zastosowane w stosunku do wszystkich członków spółdzielni, gdyż brak jest ku temu podstaw prawnych. Powód, przez cały czas swojej przynależności do pozwanego Banku, nie wykonywał przysługujących mu z tytułu członkostwa praw. Wprawdzie w toku sprawy podkreślał, że miał wolę uczestniczenia w Zebraniu Grupy Członkowskiej w maju 2010r., jednakże w sytuacji jego dotychczasowej, jak również następczej, bierności twierdzenia te należało uznać za mało przekonujące i złożone na użytek procesu.

Dodatkowo Sąd wskazał, że z załączonych dokumentów wynika, że corocznie Zebrania Grup Członkowskich odbywają się w maju, wyjątkowo w kwietniu (na przestrzeni ostatnich 10 lat tylko raz).

Na koniec swych rozważań Sąd stwierdził, że powód w stosunku do zaskarżonych uchwał nie zgłosił żadnych zarzutów o charakterze merytorycznym, a Sąd z urzędu nie stwierdził, aby były one sprzeczne z przepisami ustawy „Prawo

spółdzielcze" i ustawą „o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających", jak również z postanowieniami Statutu.

O kosztach procesu orzeczono w myśl art. 98 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód, zaskarżając go w całości i zarzucając:

1) naruszenie przepisów prawa procesowego, następstwem nierozpoznania przez Sąd instancji istoty sprawy, co uzasadnia w trybie art. 386 par. 4 k.p.c. uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, gdyż Sąd przy rozpoznawaniu sprawy pominął argumentację i twierdzenia powoda dotycząca naruszenia :

- art. 18 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy prawo spółdzielcze z dnia 16 września 1984 roku (tj. U. za 2003 rok Nr 188 poz. 1848 z późn. zm.) odnoszącego się do naruszenia przez pozwany bank zasady równości członków banku, związany z powiadomieniem o zebraniach grup członkowskich z dnia 12 maja 2011 roku i przypisaniu do grup członkowskich na piśmie jedynie wybranych członków banku 36 osób spośród 480 wszystkich członków, pominął zarzuty powiadomienia o zebraniu grup członkowskich i przypisaniu do grupy członkowskiej jedynie wybranej grupy członków, następstwem czego pozwany bank pozbawił czynnego i biernego prawa wyborczego pozostałych około 450 członków banku,

- pominął zarzuty naruszenia przez pozwany bank art. 59 § 2 pkt 3 prawa spółdzielczego, z którego wynika dla Zarządu obowiązek przedstawiania na zebraniach Grup Członkowskich zwoływanych przed Zebraniem Przedstawicieli wszystkich spraw, które mają być przedmiotem uchwał Zebrania Przedstawicieli i to przedstawienia w taki sposób, by członkowie Zebrań Grup Członkowskich byli w stanie sprawy te ocenić i ewentualnie zgłosić konkretne wnioski;

2) naruszenie przepisów prawa, tj. art. 189 k.p.c. w zw. z art. 58 par. 1 k.c. w zw. z art. 18 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 i 2 prawa spółdzielczego przez ich niezastosowanie z odniesieniem się do naruszenia przez pozwany bank zasady równości członków banku w związku z zawiadomieniem o zebraniu grup członkowskich z dnia 12 maja 2010 roku na piśmie jedynie części członków banku, z pominięciem pozostałych członków oraz pozbawienie czynnego i biernego prawa wyborczego niezawiadomionych na piśmie członków banku, a podniesiony zarzut stanowi podstawę do stwierdzenia nieważności uchwał banku, gdyż w tym zakresie bank naruszył powołane wyżej przepisy prawa spółdzielczego, a nie tylko przepisy statutu art. 39 ust.;

3) naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 65 par. 1 i par. 2 k.c. w zw. z par. 39 ust. 1 statutu banku z dnia 25 czerwca 2008 roku przez błędną wykładnię treści statutu z naruszeniem art. 65 par. 1 k.c, następstwem przyjęcia, iż zapis statutu jest nieprecyzyjny w sytuacji, gdy par. 39 ust. 1 statutu jednoznacznie określa obowiązek zawiadomienia członków banku na piśmie o przynależności do grupy członkowskiej. Zmiana treści pozostaje w związku ze zmianą statutu banku z dnia 25 czerwca 2008 roku, celem ujednoczenia statutów banków zrzeszonych w (...)Banku (...) w W., a dokonując wykładni par. 39 ust. 1 statutu Sąd pominął art. 65 par. 2 k.c., w tym protokół polustracyjny, zeznania słuchanych w charakterze świadków lustratorów oraz zeznania świadka S. P., która wskazała przyczyny i cele zmiany przez pozwany bank statutu. W szczególności w świetle wykładni Sądu, iż zapis statutu par. 39 ust. 1 jest niedookreślony co do sposobu zawiadomienia w miejscu zamieszkania członków i faktu zamieszkiwania znacznej ilości członków banku poza Ł., ogłoszenia w placówka banku wywieszane wyłącznie na terenie Ł. trudno uznać za skuteczne, a jedyny sposób prawidłowego zawiadomienia wszystkich członków banku mógł nastąpić na piśmie, co jednoznacznie przewiduje statut;

4) naruszenie przepisów prawa materialnego art. 42 ust. 2 ustawy prawo spółdzielcze w zw. z art.18 ust 2 pkt 2 ustawy prawo spółdzielcze w zw. z art. 58 par. 1 k.c., następstwem ich błędnego zastosowania i oddalenia powództwa w zakresie uchylenia uchwał banku w zakresie zarzutu naruszenia par. 39 ust 1 statutu banku z dnia 25 czerwca 2008 roku, przez błędne przyjęcie, iż pozwany bank przez ogłoszenia wywieszane w oddziałach banku skutecznie powiadomił wszystkich członków banku o przynależności do grup i o terminie zebrania grup członkowskich, a tym samym błędne uznanie, iż zebrania grup członkowskich w prawidłowy sposób wybrały przedstawiciele na zebranie

przedstawicieli banku, którzy podjęli zaskarżone uchwały. Treść par 39 ust 1 statutu nakazuje obowiązek pisemnego powiadamiania członków banku o

przynależności do grupy i terminach zebrania grup członkowskich, a w braku skonkretyzowania przez statut sposobu zawiadomienia w miejscu zamieszkania członków i zamieszkiwania znacznej ilości członków banku poza Ł., ogłoszenia w placówka banku wywieszane wyłącznie na terenie Ł. trudno uznać za skuteczne. W szczególności bank powiadomił część członków banku na piśmie, co również wskazuje na bezzasadną argumentację o skuteczności ogłoszeń w placówkach banku, gdyż w przeciwnym razie nie byłoby potrzeby pisemnego zawiadomienia 36 członków banku.

5) naruszenie przez Sąd przepisu prawa art. 6 k.c. przez jego niezastosowanie, gdyż na pozwanym spoczywa ciężar udowodnienia faktu powiadomienia i wiedzy wszystkich członków banku o zebraniach grup członkowskich wymaganego do skutecznego odbycia zebrań, a powód przeprowadził dowód z zeznań powoda W. A. i zeznań świadka W. M. na okoliczność braku powiadomienia przez pozwanego bank i braku wiedzy o zebraniu grup członkowskich z 12 maja 2010 roku;

6) naruszenie przepisów prawa procesowego art. 233 par. 1 k.p.c. przez błędną ocenę materiału dowodowego, w tym dowodu z dokumentów par. 39 ust. 1 statutu banku z dnia 25 czerwca 2008 roku o braku obowiązku pisemnego powiadamiania członków banku o terminie zebrania grup członkowskich i przypisaniu do grup członkowskiej, przez uznanie o prawidłowym powiadomieniu i wiedzy pozostałych 450 członków o zebraniu grup członkowskich w braku dowodu na powyższą okoliczność, błędną ocenę zeznań świadka W. A. co do braku wiedzy o terminie zebrania grup członkowskich, braku powiadomienia i wiedzy powoda W. M. o zebraniu grup członkowskich, błędną ocenę zeznań świadka S. P. członka zarządu banku na okoliczności celu zmiany statutu banku, błędną ocenę protokołu polustracyjnego i zeznań słuchanych w charakterze świadków lustratorów A. Ł. i H. W. (2), które jednoznacznie stwierdzają wadliwość zwołania zebrania grup członkowskich, zeznań M. D. o skargach członków banku o braku ich powiadomienia o zebraniach grup członkowskich z dnia 12 maja 2010 roku i wiedzy Prezesa zarządu banku (...) o tym fakcie, zeznań pracowników banku, iż dnia 11 maja 2010 roku w okresie 7 dni przed terminem zebrania grup placówka banku przy ul. (...) w Ł. była nieczynna przez dwie godziny, co wykluczało możliwości wejścia do banku i uzyskania wiedzy o zebraniach, pominięcie zeznań słuchanych na rozprawie pracowników banku będących jednocześnie członkami banku, którzy potwierdzili, iż w dacie zebrania grup członkowskich odbywały się w godzinach pracy banku, a powyżsi pracownicy nie mieli możliwości udziału w zebraniach grup członkowskich. Nadto Sąd nie wziął pod uwagę faktu, iż zebrania grup członkowskich zwołuje zarząd banku, a wywieszane w placówkach banku zawiadomienia o zebraniach grup członkowskich nie zostały podpisane przez żadnego z członków zarządu, co również rzutuje na nieważność zwołania zebrań grup dokonane z naruszeniem przepisów prawa. Nadto Sąd nie dokonał oceny listy obecności Zebrania I Grupy Członkowskiej, z której wynika, iż obecnych na zebraniu było jedynie 18 osób, a licząc z Panią O. I. z II grupy 19 osób, gdy z protokołu zebrania wynika obecność 20 osób. Powyższa wadliwość rzutuje na prawidłowość wyborów poszczególnych kandydatów i liczbę otrzymanych przez poszczególnych kandydatów głosów, a niewyjaśnienie powyższej kwestii rzutuje na niewyjaśnienie przez Sąd istotnych okoliczności sprawy.

Wskazując na powyższe uchybienia, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania,

z ewentualnym wnioskiem o stwierdzenie nieistnienia zaskarżonej uchwały Banku (...)w Ł., stwierdzenie nieważności uchwały i uchylenie uchwały, z uwagi na jej niezgodność z prawem oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

Pozwany wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja powoda nie jest zasadna i podlega oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

Przed wszystkim całkowicie bezzasadnym jest zarzut skarżącego dotyczący nierozpoznania przez Sąd I instancji istoty sprawy. Wedle skarżącego świadczy o tym pominięcie jego argumentacji dotyczącej naruszenia art. 18 ust. 1 i ust. 2

pkt 1 i 2 ustawy prawo spółdzielcze z dnia 16 września 1984 roku (tj. U. za 2003 rok Nr 188 poz. 1848 z późn. zm.), jak i art. 59 § 2 pkt 3 prawa spółdzielczego.

Na co zwrócił uwagę Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 26 listopada 2012 r., sygn. III SZ 3/12, LEX nr 1232797, „rozpoznanie istoty sprawy jest pojęciem węższym, niż samo rozpoznanie i rozstrzygnięcie sprawy w ogóle (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 września 1998 r., II CKN 897/97, OSNC 1999 Nr 1, poz. 22). Oznacza ono zbadanie materialnej (istotnej) podstawy żądania pozwu oraz merytorycznych zarzutów pozwanego. Z kolei nierozpoznanie istoty sprawy to zaniechanie przez sąd badania tych właśnie elementów. Rozpoznanie istoty sprawy ma miejsce wtedy, gdy sąd wydaje wyrok stanowiący odpowiedź na żądanie powoda (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 października 2002 r., I PKN 482/01, LEX nr 577445). Oceny, czy sąd rozpoznał istotę sprawy, dokonuje się na podstawie analizy żądań pozwu (odwołania) i przepisów prawa materialnego stanowiących podstawę rozstrzygnięcia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 listopada 2001 r., II UKN 581/00, LEX nr 567859). Dlatego nierozpoznanie istoty sprawy zachodzi wówczas, gdy sąd pierwszej instancji:

- 1) rozstrzygnął nie o tym, co było przedmiotem sprawy;
- 2) zaniechał w ogóle zbadania materialnej podstawy żądania;
- 3) pominął całkowicie merytoryczne zarzuty zgłoszone przez stronę;
- 4) rozstrzygnął o żądaniu powoda na innej podstawie faktycznej i prawnej niż zgłoszona w pozwie;
- 5) nie uwzględnił (nie rozważył) wszystkich zarzutów pozwanego dotyczących kwestii faktycznych, czy prawnych rzutujących na zasadność roszczenia powoda (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 6 grudnia 2001 r., I PKN 714/00, OSNP 2003 Nr 22, poz. 544; z dnia 12 lutego 2002 r., I CKN 486/00, OSP 2003 Nr 3, poz. 36; z dnia 12 września 2002 r., IV CKN 1298/00, LEX nr 80271; z dnia 9 stycznia 2001 r., I PKN 642/00, OSNAPiUS 2002 Nr 17, poz. 409 oraz z dnia 28 listopada 2000 r., IV CKN 175/00, LEX nr 515416). Wadliwość sposobu rozpoznania istoty sprawy przez sąd pierwszej instancji nie uzasadnia zaś uchylenia przez sąd odwoławczy wyroku sądu pierwszej instancji (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 października 1999 r., II CKN 521/98, LEX nr 50700).”

Po drugie nierozpoznanie istoty sprawy przez sąd pierwszej instancji stwarza sądowi apelacyjnemu możliwość, a nie obowiązek uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania (art. 386 § 4 k.p.c.). Rozstrzygnięcie o uchyleniu wyroku i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania następuje w razie stwierdzenia takich wad orzeczenia w postępowaniu sądu pierwszej instancji, których sąd drugiej instancji nie może sam usunąć. (zob. wyrok SN z dnia 9 lipca 2009 r, sygn. II PK 311/08, LEX nr 533041 oraz wyrok z dnia 17 kwietnia 2008 r, sygn. II PK 291/07, LEX nr 837059).

Kierując się powyższymi wskazówkami, nie sposób uznać, by Sąd Okręgowy nie rozpoznał istoty sprawy. Przeprowadził stosowne postępowanie dowodowe, poczynił niezbędne ustalenia faktyczne a następnie dokonał merytorycznej oceny zasadności powództwa, odwołując się do stosownych przepisów prawa.

Wbrew sugestii skarżącego nie pominął zarzutów dotyczących powiadomienia o zebraniu grup członkowskich i przypisaniu do grupy członkowskiej jedynie wybranej grupy członków, skoro w tym zakresie czynił nie tylko ustalenia faktyczne, wymieniając nawet osoby, które otrzymały imienne zawiadomienia o terminie Zebrania Grup Członkowskich w dniu 12 maja 2010 roku, ale i uznając za niezasadny zarzut powoda związany z zawiadomieniem wybranych 36 osób o Zebraniach Grup Członkowskich, podnosząc, że w tym zakresie Bank zrobił więcej niż powinien, chcąc uhonorować osoby związane z Bankiem - wieloletnich działaczy, byłych prezesów, członków Rady Nadzorczej lub członków Banku, wykazujących od lat bieżące zainteresowanie jego działalnością. Podkreślił również, że z faktu powyższego powód nie może wywodzić żadnych korzystnych dla siebie skutków.

Okoliczność, że Sąd wprost nie stwierdził, że tym samym nie doszło w żadnej mierze do naruszenia przepisu art. 18 § 1 i 2 pkt. 1) i 2) ustawy prawo spółdzielcze, tj. zasady równości członków banku, czynnego i biernego prawa wyborczego, nie może świadczyć o nierozpoznaniu istoty sprawy.

Podobnie należy ocenić i zarzut związany z pominięciem przez Sąd zarzutu naruszenia art. 59 § 2 pkt 3 prawa spółdzielczego.

Po pierwsze powód powoływał się przede wszystkim na naruszenie przez pozwanego Bank postanowień § 39 Statutu, odnoszących się do sposobu zwoływania Zebrań Grup Członkowskich, zarzucając brak powiadomienia na piśmie o przypisaniu do grupy członkowskiej, o terminie i miejscu zebrania grupy członkowskiej oraz o porządku obrad grupy i o zaplanowanych wyborach delegatów na zebranie przedstawicieli. Powołanie się w uzasadnieniu pozwu na art. 59 § 2 pkt 3 prawa spółdzielczego, w myśl którego do uprawnień zebrań grup członkowskich należy rozpatrywanie spraw, które mają być przedmiotem obrad najbliższego zebrania przedstawicieli, i zgłaszanie swoich wniosków w tych sprawach, powód uzasadniał twierdzeniem, że przed Zebraniem Przedstawicieli z dnia 24 czerwca 2010 roku nie zostało zwołane zebranie grup członkowskich, celem rozpatrywania przez nie spraw będących przedmiotem najbliższego zebrania przedstawicieli, a objętych porządkiem obrad na w/w zebraniu.

Sąd nie uznał powyższego zarzutu za uprawniony skoro przyjął, że po pierwsze Zebrania obu Grup Członkowskich odbyły się, po drugie w plakatach informujących o Zebraniach Grup Członkowskich w dniu 12 maja 2010 roku między innymi wyszczególniono porządek obrad z wyborem delegatów łącznie. (k. 74-75). Powód nie zakwestionował powyższych ustaleń. Jest poza sporem, że Zebrania Grup Członkowskich, jakie odbyły się w dniu 12 maja 2010 roku skorzystały z uprawnień, o jakich mowa w art. 59 § 2 pkt 3 prawa spółdzielczego. Jak wynika z protokołów tych Zebrań porządek ich obrad obejmował między innymi sprawy będące przedmiotem najbliższego Zebrania Przedstawicieli, w tym wybór delegatów na Zebranie Przedstawicieli, dyskusję, w której uczestniczyły konkretne osoby, jak i wolne wnioski.

Odnosząc się do kolejnego zarzutu, związanego z naruszeniem przepisów prawa procesowego, a to art. 233 § 1 k.p.c., należy na wstępie podnieść, że regułą wyrażoną w powyższym przepisie traktuje się w literaturze i orzecznictwie Sądu Najwyższego jako procesową zasadę swobodnej oceny dowodów, funkcjonującą w sferze ustalania podstawy faktycznej rozstrzygnięcia sądowego. Ocena wartości dowodów pod kątem ich mocy i wiarygodności jest poprzedzona, jak stanowi art. 210 § 3 k.p.c., roztrząsaniem wyników postępowania dowodowego, które umożliwia przejście od fazy gromadzenia materiału procesowego do fazy sformułowania podstawy faktycznej rozstrzygnięcia. Zgodnie z zasadą wyrażoną w tym przepisie, sąd dokonuje oceny wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu, jak również wszelkich okoliczności towarzyszących przeprowadzaniu poszczególnych dowodów i mających znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności (zob. uzasadnienie orzeczenia SN z 11 lipca 2002 r., IV CKN 1218/00, niepubl.; uzasadnienie orzeczenia SN z dnia 18 lipca 2002 r., IV CKN 1256/00, niepubl.). Przyjmuje się, że ramy swobodnej oceny dowodów muszą być określone wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego, regułami logicznego myślenia oraz pewnego poziomu świadomości prawnej, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i wając ich moc oraz wiarygodność odnosi je do pozostałego materiału dowodowego (zob. orzeczenie SN z dnia 19 czerwca 2001 r., II UKN 423/00, OSNP 2003, nr 5, poz. 137; uzasadnienie orzeczenia SN z dnia 14 marca 2002 r., IV CKN 859/00, niepubl.; uzasadnienie orzeczenia SN z dnia 16 maja 2002 r., IV CKN 1050/00, niepubl.). Poprawność rozumowania sądu powinna być możliwa do skontrolowania, z czym wiąże się obowiązek sądu w zakresie prawidłowego uzasadniania orzeczeń (art. 328 § 2).

Skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przez sąd art. 233 § 1 k.p.c. wymaga zatem wykazania, iż sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego. Naruszenie zasad swobodnej oceny dowodów nie może polegać na przedstawieniu przez stronę alternatywnego stanu faktycznego, a tylko na podważeniu przesłanek tej oceny z wykazaniem, że jest ona rażąco wadliwa lub oczywiście błędna (wyrok SN z 2001.04.12, II CKN 588/99, LEX nr 52347). Zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. mógłby się okazać skuteczny tylko w wypadku wykazania, że

zastosowane przez Sąd kryteria oceny wiarygodności były oczywiście błędne (wyrok SN z 2002.04.16, V CKN 1446/00, LEX nr 55167).

W rozpoznawanej sprawie nie sposób zarzucić Sądowi Okręgowemu nielogiczności, niepoprawności w wyciąganiu wniosków, czy też rażąco wadliwej oceny dowodów. Dysponował on obszernym materiałem dowodowym, zarówno z dokumentów, jak i dowodów osobowych, które, po dokonaniu ich oceny, nie przekraczającej ram zakreślonych przepisem art. 233 § 1 k.p.c. posłużyły do poczynienia prawidłowych ustaleń faktycznych, które Sąd Apelacyjny przyjmuje za własne. Uzasadnienie Sądu jest szczegółowe, zawiera wszystkie niezbędne elementy, o jakich mowa w art. 328 § 2 k.p.c. i w pełni daje się skontrolować w trybie instancyjnym.

Trudno nie dostrzec, że większość z dowodów, które – wedle skarżącego - Sąd miał pominąć, została powołana przy czynieniu poszczególnych faktów, np. protokół polustracyjny; zeznania świadków A. Ł. i H. W. (2); zeznania świadka M. M. (2) na ustaloną okoliczność, że dnia 11 maja 2010 roku w okresie 7 dni przed terminem zebrania grup placówka banku przy ul. (...) w Ł. była nieczynna przez dwie godziny; zeznania świadka M. D. co do skarg członków banku na brak ich powiadomienia o Zebraniach Grup Członkowskich z dnia 12 maja 2010 roku, wiedzy Prezesa Zarządu banku (...) o tym fakcie; zeznania świadka W. A. oraz zeznania powoda na okoliczność, że powód nie wiedział o terminie Zebrania Grup Członkowskich, co Sąd ustala w części faktycznej.

Inne wskazywane przez skarżącego okoliczności, czy pominięte – jego zdaniem - dowody, w istocie dotyczą już oceny merytorycznej zasadności powództwa, np. „błędna ocena dowodu z dokumentów, tj. par. 39 ust. 1 statutu banku z dnia 25 czerwca 2008 roku o braku obowiązku pisemnego powiadamiania członków banku o terminie zebrania grup członkowskich i przypisaniu do grup członkowskiej, przez uznanie o prawidłowym powiadomieniu i wiedzy pozostałych 450 członków o zebraniu grup członkowskich”.

Pozostałe zaś dowody dotyczące odbywania się Zebrania Grup Członkowskich w godzinach pracy banku, co oznacza, że zeznający w sprawie pracownicy nie mieli możliwości udziału w nich, nie mają znaczenia dla oceny roszczeń powoda a zatem nie wymagały ustosunkowywania się do nich, choć i ten element znalazł się w części faktycznej uzasadnienia.

Kończąc powyższy wątek niezrozumiałym jest czynienie Sądowi zarzutu nie wzięcia pod uwagę faktu, że wywieszane w placówkach banku zawiadomienia o Zebraniach Grup Członkowskich nie zostały podpisane przez żadnego z członków zarządu, co miałyby rzutować na nieważność zwołania Zebrań Grup jako dokonanego z naruszeniem przepisów prawa.

Jak wynika z treści § 33 ust. 2 pkt. 9) statutu pozwanego Banku do kompetencji Zarządu, wykonywanych w formie decyzji kolegialnych na protokołowanych posiedzeniach, należy zwoływanie Walnego Zgromadzenia (Zebrania Przedstawicieli, Zebrań Grup Członkowskich), zaś z § 39 ust. 4 wynika, że o terminie Zebrania Grupy Członkowskiej Zarząd zawiadamia członków przez wywieszenie ogłoszenia (...). Zawiadomienie powyższe, które przybrało formę plakatów, o których wspomina Sąd Okręgowy, ma zatem jedynie charakter techniczny i wbrew tezie skarżącego brak na złożonych do akt sprawy kopii tych plakatów podpisów członków zarządu nie ma wpływu na ocenę ważności zwołania na dzień 12 maja 2010 roku Zebrań Grup Członkowskich.

W ocenie Sądu Apelacyjnego nie ma zatem podstaw do czynienia zarzutu uchybienia przepisowi art. 233 § 1 k.p.c. podobnie jak i naruszenia przepisu art. 6 k.c.

W przedmiotowej sprawie od samego początku okolicznością bezsporną było, że Zarząd pozwanego Banku nie zawiadamiał imiennie (a zatem indywidualnie) członków, w tym powoda, o przynależności do konkretnej Grupy Członkowskiej, jak i że powód nie wiedział o terminie Zebrania Grup Członkowskich w dniu 12 maja 2010 roku, a o fakcie tym dowiedział się dopiero od P. Ś. w sierpniu 2010 roku. Za chybiony należy uznać pogląd powoda jakoby pozwany nie wykazał faktu powiadomienia swych członków o Zebraniach Grup Członkowskich w dniu 12 maja 2010 roku skoro wypełnił dyspozycję § 39 ust. 4 statutu. Na co słusznie zwrócił już uwagę sąd meriti, powód wychodzi z błędnego założenia, że zawiadomienie na piśmie każdego członka o przynależności do konkretnej Grupy

Członkowskiej, dotyczy również zawiadomienia o terminie Zebrania Grup Członkowskich. Okoliczność powyższa wiąże się już stricte z zarzutami naruszenia wskazanych w apelacji przepisów prawa materialnego.

Sąd Apelacyjny pragnie w tym miejscu podkreślić, że w pełni aprobuje rozważania jurydyczne Sądu I instancji, przyjmując je za własne, a zatem nie ma potrzeby ponawiania tej samej argumentacji. Jedynie szczególnego podkreślenia wymaga okoliczność, że powód nadal popiera swe roszczenia jak dotychczas, zgłaszając je de facto jako alternatywne, co słusznie uznał Sąd za nieuprawnione. Zasadnie bowiem przyjął, że zarzuty powoda dotyczą nieprawidłowego trybu podjęcia uchwał, związanego z naruszeniem postanowień Statutu pozwanego Banku, a mianowicie § 39 ust. 1, co oznacza, że ewentualne jego naruszenie nie jest naruszeniem przepisów ustawowych, dającym możliwość wywiedzenia żądania ustalenia nieważności uchwał, tylko żądania uchylenia uchwały. Niezależnie od tego Sąd w sposób całkowicie uprawniony uznał, że nie ma żadnych podstaw do przyjęcia wniosku o bezwzględnej nieważności skarżonych uchwał, mimo powoływania się przez powoda na naruszenie przepisów Prawa spółdzielczego.

Oceniając zarzuty naruszenia przepisów prawa materialnego, wskazanych przez powoda w jego apelacji, nie sposób również pominąć rozważań Sądu Najwyższego, zawartych w uzasadnieniu wyroku z dnia 15 czerwca 2012 roku, sygn. akt II CSK 666/11 z powództwa S. P. przeciwko Bankowi (...) w Ł. (k. 363372), w których ustosunkowywał się do zgłoszonych przez powódkę w skardze kasacyjnej zarzutów naruszenia między innymi przepisów art. 18 § 1 i 2 pkt 1 i 2 oraz art. 59 prawa spółdzielczego w związku z art. 59 i 189 k.p.c. (wskazywanych i przez powoda), które to naruszenia skarżąca upatrywała w tym, że zwołanie Zebrania Grup Członkowskich pozwanego banku spółdzielczego na dzień 12 maja 2010 roku zostało dokonane z naruszeniem zasady równości praw wszystkich członków banku spółdzielczego.

Sąd Najwyższy stwierdził, że funkcjonowanie grup członkowskich i zebrania przedstawicieli jest uregulowane przede wszystkim w prawie spółdzielczym. Zgodnie z art. 59 ust. 1 prawa spółdzielczego zebranie grup członkowskich jest organem spółdzielni, a zasady podziału na grupy członkowskie i zasady działania tych zebrań określa statut. Następnie uznał, że brak jest podstaw, aby stwierdzić, że uchwały podjęte na Zgromadzeniu Przedstawicieli w dniu 24 czerwca 2010 r. są niezgodne z ze wskazanymi w skardze kasacyjnej przepisami ustawy Prawo spółdzielcze.

Zebranie Grup Członkowskich, zwołane z zachowaniem wymogów przewidzianych w statucie, jest organem pozwanego banku spółdzielczego, który mógł skutecznie dokonać wyboru członków Zebrania Przedstawicieli. Sąd Najwyższy szczególnie podkreślił, że ustawa Prawo spółdzielcze nie przewiduje wymogu pisemnego zawiadamiania każdego członka banku spółdzielczego o zebraniu Grup Członkowskich. O tym, w jaki sposób mają być zwoływane zebrania takich Grup, zgodnie z tym prawem, ma decydować statut. Postanowienie § 39 ust. 4 statutu i pozwanego banku spółdzielczego, które nie zawiera wymogu powiadomienia każdego członka banku spółdzielczego listem poleconym o zebraniu Grupy Członkowskiej nie jest sprzeczne z art. 18 prawa spółdzielczego. Z przewidzianej w tym przepisie zasady równego traktowania członków spółdzielni wcale nie wynika obowiązek powiadamiania każdego członka spółdzielni o podziale na Grupy Członkowskie i Zebraniu takich Grup. Ustawa Prawo spółdzielcze nie formułuje takiego obowiązku i powierza w tym zakresie kompetencję statutowi spółdzielni. Zebranie Grup Członkowskich powinno wobec tego być zwołane w taki sposób, aby każdy członek mógł dowiedzieć się o tym, do jakiej Grupy Członkowskiej należy i kiedy odbywa się jej zebranie. Jeżeli w pozwanym banku statut ustalił, że o Zebraniu Grup Członkowskich banku spółdzielczego członkowie banku będą zawiadamiani w drodze ogłoszeń wywieszonych w siedzibie banku i jego oddziałach, to uznać należy, że każdy zainteresowany członek tego banku, przy dołożeniu minimum staranności mógł się o tym dowiedzieć. O tym, że członkowie to akceptowali i nie uważali, że narusza to zasadę równych prawa członków banku spółdzielczego świadczy to, że takie postanowienie statutu nie było skarżone i nie zostało zakwestionowane przez żadnego członka tego banku. Sąd Najwyższy uznał zatem, że podział na Grupy Członkowskie i zawiadomienie o zebraniu takich Grup odbyło się zgodnie ze statutem pozwanego banku, a statut ten jest zgodny z ustawą Prawo spółdzielcze, w szczególności z art. 18.

Nie ma racji powód twierdząc, że w analizowanej przez Sąd Najwyższy sprawie, nie była wskazywana okoliczność, że tylko część z członków pozwanego Banku, tj. 36 osób otrzymało pisemne, indywidualne zaproszenia na termin Zebrania Grup Członkowskich w dniu 12 maja 2010 roku. Fakt ten był ustalony przez Sąd I instancji, na co wskazuje Sąd Najwyższy na stronie drugiej swego uzasadnienia i był również przedmiotem jego oceny jurydycznej.

Niezależnie od powyższego za trafny należy uznać wniosek sądu meriti, że okoliczność powyższa nie może skutkować uznaniem zaskarżonych przez powoda W. M. uchwał jako sprzecznych z prawem, tj. art. 18 § 1 i 2 pkt.1) i 2). Osoby te (36), jedynie dodatkowo, poza obowiązującą wszystkich członków pozwanego Banku formą (przewidzianą statutem), zostały poinformowane o terminie Zebrania Grup Członkowskich i miało to być bądź uhonorowaniem ich aktywnego uczestnictwa w pracach Banku, bądź podkreśleniem ich roli i znaczenia. Na ten temat szeroko zeznał świadek Z. T., były prezes Zarządu pozwanego Banku, którego wiarygodności zeznań skarżący nie podważył. Trudno w tym miejscu nie zauważyć, że liczba członków pozwanego Banku przekracza 480 osób.

Sąd Apelacyjny za trafny uznaje wniosek Sądu Okręgowego, że po pierwsze wymóg zawarty w § 39 ust. 1 Statutu pozwanego Banku został spełniony skoro w ogłoszeniach o terminie Zebrań obu Grup Członkowskich na dzień 12 maja 2010 roku członkowie Banku zostali poinformowani o przynależności do poszczególnych Grup, a po drugie, że powód miał możliwość dowiedzenia się o terminie Zebrania II Grupy Członkowskiej w dniu 12 maja 2010 roku, do której przynależny, zwłaszcza, że jak sam przyznał przynajmniej raz w miesiącu jest w oddziale pozwanego Banku przy ul. (...) w Ł., w którym – co nie jest sporne - było wywieszzone zawiadomienie o terminie Zebrania obu Grup Członkowskich w dniu 12 maja 2010 roku.

O jego stosunku do posiadanych praw, wynikających z ustawy Prawo spółdzielcze, świadczy zarówno dotychczasowe postępowanie, kiedy to przez rok 2010 nie uczestniczył aktywnie w Zebraniach Grup Członkowskich, brał w nich udział tylko trzy razy (przed rokiem 2000), jak i jego zachowanie z roku 2011 oraz 2012. Jak sam zeznał na rozprawie w dniu 9 października 2012 roku, pomimo, że w 2012 roku otrzymał pisemne, indywidualne powiadomienie o przynależności go II Grupy Członkowskiej, to mimo, że nie wskazano w nim terminu Zebrania tejże Grupy, nie interesował się tym, nie czytał plakatów, nawet nie wie, kiedy takie Zebranie się odbyło. W powyższej sytuacji, przy tak biernej od wielu lat, niezaangażowanej w pracę pozwanego Banku postawie, nie sposób przyjąć, że w ustalonym stanie faktycznym, w zakresie skarżonych przez niego uchwał został pozbawiony prawa uczestniczenia w Zebraniu Grupy Członkowskiej, czy też prawa wybierania i bycia wybieranym do organów pozwanego Banku.

Znamiennym jest i to, że pisemne, indywidualne poinformowanie członków pozwanego Banku o przynależności do konkretnej Grupy Członkowskiej w żaden sposób nie przełożyło się na frekwencję na Zebraniach tychże Grup w roku 2012. Nadal jest ona niska i nie odbiega od poziomu z lat ubiegłych. Świadczy to o wyjątkowo małym zainteresowaniu członków pozwanego Banku jego działalnością.

Na koniec należy jeszcze podnieść, że intencją zaskarżenia przez powoda uchwał w przedmiocie wyboru delegatów na Zebranie Przedstawicieli Banku(...)w Ł. oraz uchwały nr (...)Zebrania Przedstawicieli tegoż Banku w przedmiocie wyboru członków Rady Nadzorczej jest brak znajomości osób, które zostały wybrane. Znamiennym jest, że powód, mimo zgłaszania naruszeń prawa, skutkujących jego zdaniem nieważnością uchwał, nie skarży innych uchwał podjętych na Zebraniu Przedstawicieli Banku w dniu 24 czerwca 2010 roku, a tylko tę jedną dotyczącą wyboru członków Rady Nadzorczej.

Reasumując nie ma podstaw do uznania zarzutów apelacji za uprawnione i podważenia prawidłowego orzeczenia Sądu I instancji, co musiało skutkować oddaleniem apelacji, na mocy art. 385 k.p.c.

O kosztach za postępowanie odwoławcze orzeczono w myśl art. 98 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz na podstawie §12 ust.1 pkt.2) w zw. z §10 ust. 1 pkt.1) Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.Nr 163, poz. 1349 ze zm.)